

Alexandru Cristian

INFANTERIA ROMÂNĂ

Sacrificii și izbânzi
de la Războiul de Independență
la apartenența la NATO

București, 2025

Editat de **Neverland SRL**.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin **Editurii Neverland**.

Copyright © 2025, **Editura Neverland**.

! Nicio parte (fragment sau componentă grafică) din această lucrare nu poate fi reprodusă fără acordul scris al Editurii Neverland.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CRISTIAN, ALEXANDRU

Infanteria română : sacrificii și izbânzi de la Războiul de

Independență la apartenența la NATO / Alexandru Cristian. - București :
Neverland, 2025

Conține bibliografie

ISBN 978-630-307-076-6

355.48

94

Tehnoredactare: Manuela Stoica

Coperta: Aurelian Leahu

Redacție:

tel.: 0790 557 986

e-mail:

editura@neverland.ro

Editura Neverland

Librăria UJmag:

tel.: 0733.673.555; 021.312.22.21

e-mail: comenzi@ujmag.ro

ujmag.ro

Ujmag.ro

Cuvântul autorului

DE CE INFANTERIA ROMÂNĂ?

Această carte nu este o istorie a Infanteriei române. Este un eseu istoric dedicat forțelor armate române care au săvârșit cele mai mari sacrificii pe câmpul de luptă. Conform statisticilor oficiale, în războaiele de construire a statului român modern, aproximativ 1 400 000 de oameni și-au pierdut viața, dintre care 400 000 au fost ostași.¹ Nu trebuie uitați cei răniți, dispăruți, rămași invalizi. Cele mai importante pierderi au fost în rândul infanteriei, în rândul acestor „copii ai pământului”², urmate de cele din rândul forțelor de artilerie.

Etimologia cuvântului este extrem de interesantă, provenind din limba latină (*infantus* = tânăr). Termenul face referire la tinerii care se luptau pentru a-și apăra teritoriul. *Infantem* erau însă persoanele foarte tinere care nu aveau experiența necesară de a face parte din cavalerie. În operele scriitorului francez Pierre de Ronsard se găsește termenul *infanterie*. În italiană, cuvântul este asemănător cu cel românesc, *infanteria*.

Originea infanteriei se pierde în negura vremurilor. Se poate afirma că infanteriștii au fost primii oameni care s-au folosit de forța fizică a membrelor și de o unealtă pentru a-și apăra avutul. Infanteria a fost una dintre cele mai importante arme din istoria omenirii, cea mai veche și cea

1 Ministerul Apărării Naționale, Oficiul Național pentru Cultul Eroilor, <https://once.mapn.ro/pages/eroii-româniei>.

2 *Les Enfants de la Terre*, termen care apare în opera marelui poet francez Pierre de Ronsard (1524-1585). O altă referire la infanterie provine tot din limba franceză, și anume lepurii Pământului.

mai numeroasă. În schimb, pentru cavalerie s-a folosit mult timp sintagma *infanterie călare*.

Din păcate, lucrările din țara noastră dedicate acestui subiect sunt puține și insuficient cunoscute. Trebuie amintite contribuțiile generalului de corp de armată Gheorghe Mărdărescu la istoria infanteriei, ale generalului de corp de armată Ion Țuța, ale colonelului Romanescu și colaboratorilor săi, ale colonelului profesor Adrian Stroea și ale colaboratorilor săi. În plus, istoricul militar Constantin Ucrain și locotenent-colonelul Dumitru Dobre au scris despre o impresionantă colecție de *Personalități ale Infanteriei Române*.

Prezenta carte – vizând a fi o contribuție modestă la istoria infanteriei – nu s-ar fi putut materializa fără un apel la resurse însemnate. De aceea, mulțumesc pentru sprijinul acordat în elaborarea lucrării conducerii Centrului de Instruire Manevră „Constantin Brâncoveanu“ din Făgăraș, doamnei Cătălina Popescu de la Centrul de Instruire Manevră, comenzii Regimentului 307 de Infanterie Marină, dar și familiilor generalilor Dan Ghica-Radu și Sorin Ioan pentru prețioasele date biografice.

De asemenea, mulțumesc domnului general Ion Pășloi, domnului general Dan Grecu, domnului general Virgil Bălăceanu și ofițerilor de rang înalt care au fost de acord să apară în această carte. Mulțumesc celor din comandamentul Brigăzii 282 Blindate din Focșani pentru informații, dar și generalului-maior Dan Grecu și colaboratorilor domniei sale pentru datele referitoare la Brigada 81 Mecanizată din Bistrița.

O mulțumire specială o adresez domnului general Niculae Spiroiu (1936–2022), fost ministru al Apărării Naționale, care s-a luptat pentru continuarea modernizării armatei române și implicit a infanteriei române.

Mulțumesc tuturor celor care în timpul perioadei de redactare m-au ajutat și sfătuit în vederea apariției acestui eseu istoric.

Am speranța că prezentul eseu va sta la baza elaborării unei enciclopedii a Infanteriei Române cu ocazia împlinirii a 200 de ani de existență în aprilie 2030.

Capitolul I

INFANTERIA ROMÂNĂ, NOȚIUNI GENERALE

*Atâtea destine de militari uitate în negura vremurilor –
Alexandru Cristian*

1. CRONOLOGIE

1.1. Infanteria română premodernă

În istoria lumii, odată cu formarea primelor grupuri de oameni care au împărțit aceeași limbă, aceeași valori și aceeași credință, au apărut și armatele. Putem defini armata ca un grup de oameni care au în comun un set de norme, idei, valori și care are ca scop final protejarea comunităților din care face parte. În cadrul unei armate, infanteria este o ramură, însemnând un grup de soldați care, deplasându-se pe jos, participă la diferite bătălii cu anumite mijloace de luptă specifice.

Primele formațiuni statale au avut o organizare militară care s-a bazat pe soldați pedestri, dar și pe soldați călare. Cele două grupuri s-au numit *infanteria* și *cavaleria*. Putem defini *infanteria* ca o structură armată care duce lupta de apărare sau atacul pe jos, pedestru. O altă denumire a infanteriei este *pedestrimea*, de la ostașii pedestri.

Nic. Densușianu ne arată că triburile pelasge, pelasgii, au fost cele care au avut cea mai veche organizare militară. Triburile pastorale pelasge să găseau în nordul Mării Negre, de la Carpați și Istru, ele s-au extins

pe întregul continent al Europei, în Asia de Vest și în Africa de Nord³. Deși arma principală a pelasgilor era cavaleria, pedestrima a fost folosită în a doua linie, eșalonul doi, în sprijinul atacului cavaleriei. De asemenea, pedestrima pelasgă era folosită pentru luptele unde relieful era mai înalt, dealuri și munți. Echipamentul de luptă al pelasgilor este împărțit în echipament defensiv reprezentat de scut, coif, lorică (acoperea pieptul) și ocree (acopereau picioarele de la tibie până după genunchi) și echipamentul ofensiv reprezentat de lance, sulică, sabie, paloș rotilat, arc, rețevă, buzdugan, cuțit mare, praștie, secure cu două tăișuri⁴.

Pe teritoriul de azi al țării noastre, primele mențiuni ale infanteriei sunt legate de numele conducătorului Alexandru cel Mare. La nord de Dunăre, marelui conducător i se opune o uniune tribală tracică, iar acesta, conform istoricului grec Arrian din Nicomedia, are de luptat cu 10 000 de luptători pedestri în anul 335 î.Hr.⁵

Infanteria de pe teritoriul actual al țării noastre este reprezentată de infanteria dacilor. Regii Burebista și Decebal au organizat infanteria/pedestrima în cete conduse de tarabostes. În războaiele cu romanii există mărturii despre luptele în care a fost implicată această forță. Cele mai cunoscute sunt reprezentările de pe Columna lui Traian, unde se pot identifica grupuri aparținând infanteriei dacice. Armele folosite de infanteria dacică – după cum se poate observa pe columna de la Roma, construită între anii 106 și 113 d.Hr. – sunt arcul, praștia, sabia scurtă, lancea, carul de luptă, pumnalul de luptă încovoiat sau sica, secera de luptă. Dintre echipamentele de protecție se remarcă pieptarele, scuturile și coifurile. Dacii și geții au fost luptători excelenți și pe jos, infanterie care era împărțită în trei categorii, ușoară, mixtă și grea.

3 Nic. Densușianu, *Istoria militară a poporului român*, Editura Saeculum I.O., București, 2018, p. 33.

4 *Ibidem*, pp. 35–41.

5 Vezi și Arrianus, *Expediția lui Alexandru cel Mare în Asia*, Editura Științifică, București, 1966.

Pedestrimea ușoară era înarmată cu arcuri și săgeți, iar unele formațiuni de infanterie ușoară luptau cu praștiile sau aruncau pietre cu mâna.

Pedestrimea mixtă purta scuturi ovale (*peltas*) și avea ca arme ofensive lănci mai scurte (*hastate*) și piluri.

Pedestrimea grea purta coifuri, lorice și era înarmată cu lănci mai lungi⁶. Putem afirma că toți dacii erau infanteriști. Deoarece toți păstorașii, umblau înarmați ca să-și apere avutul, iar marele poet roman Ovidiu afirma că aici nefericitul păstor ține cu o mână plugul și cu alta arma, aici păstorul cu coiful pe cap cântă din cele două fluieri ale sale lipite cu rășină și aici biete turme se tem mai mult de război decât de lupi⁷.

Infanteria premodernă s-a dezvoltat pe teritoriul țării noastre odată cu evoluția statală. Perioada de după retragerea ordonată de împăratul Aurelian (271–275 d.Hr.) constituie începutul unei sinteze mai intense între romani și comunitățile de daci din zonă, sinteză care a dus la nașterea poporului român. Acest proces a durat aproximativ un mileniu. Coagularea primelor formațiuni românești conduse de voievozii Glad, Gelu și Menumorut face parte din perioada de organizare prestatală a poporului român. Luptele duse de acești voievozi locali au ajutat la desăvârșirea formării poporului român și la oprirea expansiunii ungare în Transilvania.

Formarea statelor medievale românești a fost un proces vast, complex și, din păcate, oculat de lipsa suficientă de informații istorice sigure. După toate datele, Țara Românească a fost întemeiată între anii 1290–1310, iar Moldova în jurul anului 1359, cu toate că au existat încercări de întemeiere a unei entități statale încă de la începutul secolului al XIV-lea. Istoria Țării Românești începe cu domnitorul Basarab I, domn între anii 1310–1352, iar a Moldovei, cu Bogdan I, domn între anii 1359–1365.

6 Nic. Densușianu, *op. cit.*, pp. 56–57.

7 Publius Ovidius Naso, *Tristele*, versurile 10.23–10.26.

Capitolul III

PERSONALITĂȚI ALE INFANTERIEI ROMÂNE

1. Personalități ale infanteriei române în perioada dezvoltării instituției militare române și a Războiului de Independență

1.1 General de divizie Alexandru Cernat

Sursa: <https://galeriaporetelor.ro/?s=alexandru+cernat>.

Generalul de divizie Alexandru Cernat a fost o personalitate de prim rang a infanteriei române, ministru de Război și comandant al armatei

de operații în timpul războiului pentru obținerea independenței române. Născut pe 17 ianuarie 1828 la Galați, a intrat în armată cu gradul de cadet, pe 7 februarie 1851, în Regimentul 4 Infanterie. La data de 31 decembrie 1852 a obținut gradul de sublocotenent în același regiment. Datorită efortului depus și muncii susținute a fost înaintat la gradul de locotenent în 1855, căpitan în anul 1857 și maior în anul 1860. După participarea la taberele de unificare a armatei române, domnitorul Alexandru Ioan Cuza îl înaintează la gradul de locotenent-colonel în anul 1863 și este mutat la Regimentul 6 Infanterie. În martie 1866 a fost numit comandant al Regimentului 5 Infanterie din Iași, iar la data de 12 mai a fost înaintat la gradul de colonel.

În 1871, colonelul Alexandru Cernat a fost mutat în Statul Major al Diviziei 3 Teritoriale, unde a deprins abilitățile de ofițer de stat major. În martie 1873 a fost numit comandant al Diviziei 3 Teritoriale de la Iași. Comandant și doctrinar al armeei infanterie, generalul Cernat a scris o lucrare de o reală valoare practică și teoretică – *Regulament, școala soldatului*. Generalul Cernat a susținut că regulamentele sunt necesare pentru creșterea calității pregătirii ostașului român.

La 2 aprilie 1877 a fost numit ministru de Război. Din această funcție s-a ocupat de aspectele organizatorice, de ridicarea capacității de luptă a armatei române și de intensificarea pregătirii. În 5 aprilie 1877, Consiliul de Miniștri al României a aprobat mobilizarea armatei permanente, iar generalul de divizie Alexandru Cernat s-a ocupat de realizarea mobilizării, realizarea dispozitivului operativ-strategic, de nivelul de echipare și dotare al armatei române, de înzestrarea cu arme portative, tunuri și muniție, de procesul de instruire a rezerveștilor chemați sub arme, de organizarea operației de acoperire a frontierei de sud a țării, precum și de siguranța marșului oștirii române.

Pe 23 aprilie 1877, Parlamentul României a declarat război Imperiului Otoman, iar la 9 mai 1877 a proclamat independența de stat.

Generalul Alexandru Cernat a semnat Ordinul nr. 38 din 23 iunie 1877 care a împărțit armata română în două grupări de mari forțe: Armata de Operații compusă din Diviziile 3 și 4 și Divizia de Rezervă cu misiunea de luptă în sudul Dunării alături de armata rusă.

Data de 19 august 1877 înseamnă consacrarea generalului Alexandru Cernat în istoria infanteriei române prin numirea sa în funcția de comandant al Armatei de Operații. În ziua de 30 august 1877 s-a purtat marea bătălie care a dus la cucerirea redutei Grivița nr. 1. Generalul Cernat a condus personal unitățile în luptă. Tot în această zi au căzut eroic căpitanul Walter Mărăcineanu și maiorul George Șonțu.

Generalul Alexandru Cernat a susținut încercuirea completă a trupelor lui Osman Pașa, lucru ce a dus la executarea a numeroase lucrări genistice. Strategia a avut succes, iar la data de 28 noiembrie 1877 întreaga armata otomană a capitulat. Drept recompensă pentru succesele obținute, Alexandru Cernat a fost înaintat la gradul de general de divizie.

Pentru reorganizarea armatei române în vederea nimicirii grupării otomane din zona Vidin și constituirea Corpului de Vest comandat de generalul Nicolae Haralambie, generalul Alexandru Cernat a fost numit șef al Marelui Cartier General la data de 5 decembrie 1877.

După încheierea Războiului de Independență a fost numit pentru o scurtă perioadă, din nou, ministru de Război (19 februarie – 24 noiembrie 1878). Ulterior, la solicitarea sa, generalul Alexandru Cernat a fost numit comandant al Diviziei 2 Infanterie. La data de 16 martie 1883 a fost numit comandant al Corpului 2 Armată, funcție pe care a deținut-o până la pensionarea din 2 decembrie 1891. Marele comandant de oști se stinge din viață la data de 2 decembrie 1893.

Generalul Alexandru Cernat a fost un mare comandant de oști și un ilustru ofițer de infanterie.